

บทที่ 3

วิธีวิทยาการวิจัย

วิธีวิทยาการวิจัยในวิทยานิพนธ์นี้จะใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพแนวประวัติศาสตร์ ซึ่งมีพื้นฐานมาจากสำนักศึกษาศาสตร์แห่งการศึกษา (Hermeneutics) วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพแนวประวัติศาสตร์ในที่นี้จะอาศัยการรวมรวมข้อมูลหลากหลายฐานแบบเชิงผสมผสาน (Mixed Model) กล่าวคือ จะใช้ทั้งการสัมภาษณ์โดยเอกสาร การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังใช้การสำรวจด้วยแบบสอบถาม เสริมการเก็บข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นด้วยเนื่องจากการสำรวจจะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยในการรวบรวมข้อมูลในภาคกว้าง ได้ดีกว่าวิธีอื่น แต่ข้อมูลจากการสำรวจก็จะนำมายังเคราะห์ในเชิงคุณภาพโดยไม่ใช้การตัดสินใจวิถีสังคม วิธีวิทยาในการวิจัยของคุณภูมินพน์นี้มีหัวข้อที่สำคัญ ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การตรวจสอบข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสัมภาษณ์ วิธีการสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured or Guided Interview) โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นเครื่องมือโดยใช้การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-dept Interview) เป็นหลักและกำหนดข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ (Key-informants) เป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

1.1 กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ชน (ชุมไก่ชน)

1.2 กลุ่มเจ้าของฟาร์มผู้เลี้ยงไก่ชนเชิงพาณิชย์ (ผู้เลี้ยงไก่ชนเพื่อจำหน่าย)

1.3 กลุ่มน้องน้ำ (พี่เลี้ยงไก่เวลาไก่ชนในสนาม)

1.4 กลุ่มนักพนันไก่ชน

1.5 กลุ่มเจ้าของสนามชนไก่

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

สถานภาพ

1. นายประดับ รัศมี

นักพนัน

2. นายชุมศักดิ์ แก้วศรี

เจ้าของชุมไก่ ชลบุรี

3. นายพงศกร เอื้อพรพาณิชย์	เจ้าของฟาร์มไก่ชนระยอง
4. นายทวีนathon	บรรณาธิการหนังสือเพื่อนไก่ชน
5. นายภากร ธรรมพรรรถ	บรรณาธิการนิตยสารสนามไก่ชน
6. นายดาวรุ่ง พุ่งทองคำ (หมู พระประแดง)	มีอน้ำรับจ้าง
7. นายกุศล ศิริธรรม	ซุ้มไก่จังหวัดระยอง
8. นายชนวิทย์ พันลักษณ์	นักพนัน
9. นายสมบัติ โภทาน	นักพนัน
10. นายวารเกียด อรุณอัศรา	เจ้าของฟาร์มไก่ชนในจังหวัดจันทบุรี
11. นายอนันต์ วิเศษรัตนพงษ์	เจ้าของฟาร์มไก่ชนในจังหวัดระยอง
12. นายนิกร ธรรมเนียม	ซุ้มไก่ชนในจังหวัดชลบุรี
13. นายกิตติพงษ์ โชคชันวนิช	เจ้าของฟาร์มไก่ชนในจังหวัดชลบุรี
14. นายมารุต วโรทัย	นักพนัน
15. นายพินิช วงศ์ทองดี	นักพนัน
16. นายคล้าย นาคนิชน	ซุ้มไก่ชน จังหวัดชลบุรี
17. นายคงศิริ กะ วันดี	กรรมการสนามชนไก่จังหวัดชลบุรี
18. นายชาญ เมืองใจ	ซุ้มไก่ชน จังหวัดชลบุรี
19. นายสุภาพ ศรีสุข	ซุ้มไก่ชน
20. นายสุชาติ บุญอ้วม	มีอน้ำ
2. การวิจัยเอกสารที่ใช้ในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ	
2.1 เอกสารชั้นต้น (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ขึ้นไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล	
ได้แก่ หนังสือเกี่ยวกับไก่ชน เช่น คัมภีร์ไก่ชน มือใหม่เลี้ยงไก่ชน ไก่เก่งซุ้มดัง (ไก่ไช่ย่อน)	
นิตยาสารคนชนไก่ ไก่ชนเทวดา เศียนไก่ชน เป็นต้น	
2.2 เอกสารชั้นรอง (Secondary Data) เป็นเอกสารที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบ	
ต่างๆ เช่น รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ และการศึกษาวิจัยส่วนบุคคล (Independent Study) เป็นต้น	
3. การสำรวจ ในการสำรวจจะใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลใน	
ภาพรวมของภาคตะวันออก โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มมีอน้ำจากพื้นที่ต่างๆ ดังนี้	

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ชื่อจังหวัด	กลุ่มตัวอย่าง
1. ตราด	3
2. ฉะเชิงเทรา	4
3. จันทบุรี	12
4. ชลบุรี	17
5. ระยอง	24
รวม	60

4. การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม แบบสำรวจทางกายภาพและแหล่งข้อมูลทั้งระดับบุคคลและกลุ่ม (Key Informance) การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการโดยผู้ศึกษาวิจัยจะเข้าไปมีส่วนร่วมในจุดที่สำคัญ ได้แก่ การเปิดบ้านชนไก่ การฟังตัวอยู่ในกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ (ซุ้มไก่) เป็นนักพนันและร่วมเงินเดิมพันกับเจ้าของไก่ชน สัมภาษณ์ผู้เลี้ยงไก่ มีอน้ำและนักพนันไก่ ทั้งนี้เป็นไปภายใต้การศึกษาภาคสนาม (Field Study) ที่ใช้การสังเกตห้องที่มีส่วนร่วม (Participant Observation) สังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Unobtrusive Method) สัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non-structured Interview) และการคดซ้ายข้อมูลโดยทางอ้อมเพื่อนหลัก (ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, 2555 ข, หน้า 146)

การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะใช้หลักการสามเส้า (Triangulation) โดยใช้วิธีการดังนี้ (ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, 2555 ข, หน้า 265-267)

1. การตรวจสอบจากผู้ให้ข้อมูลที่มีจุดยืนแตกต่างกัน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าของซุ้มไก่ พ่อเลี้ยงไก่ชน (มีอน้ำ) นักพนัน และบุคคลในครอบครัว เป็นต้น
2. การตรวจสอบจากบุคคลเดียวกันในเวลาและสถานที่ต่างกัน เช่น สัมภาษณ์ในสถานที่ที่ต่างกัน เช่น ร้านอาหาร และสถานที่ทำงาน เป็นต้น
3. การตรวจสอบแหล่งข้อมูลที่ต่างกัน เช่น การใช้แหล่งข้อมูลจากเอกสารจากการสัมภาษณ์ เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ใช้ในงานวิจัยนี้จะเป็นการตีความเชิงประวัติศาสตร์ ในลักษณะต่าง ๆ คือ (ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, 2555 ก, หน้า 214-218)

1. การตีความจากบริบททางประวัติศาสตร์ คือ การจัดระบบข้อมูลที่ได้รับจาก การสัมภาษณ์ สังเกตการณ์ และเอกสารให้อยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน โดยการแบ่งช่วงเวลา (Periodization) อย่างเป็นระบบ
2. การสรุปจากการอนุมานแบบอุปนัย (Induction) เพื่อพัฒนาเป็นทฤษฎีดิน (Grounded Theory)